

SAKSBEHANDLER
Kaare Stang
Ivar Nesse-Aarrestad

VÅR DATO
28.09.2022

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
22/03673-2

DERES REF.

DERES DATO

Rune Aksland
Skytterlagsveien 21
4045 HAFRSFJORD

Att:

Oppheving av Riksantikvarens vedtak av 28. juni 2022 om utgiftsdekning til særskilt gransking av automatisk fredete kulturminner, jf. kulturminneloven 10 første ledd - Reguleringsplan, gnr./bnr. 32/132, 32/53, Flekkefjord kommune

Riksantikvaren viser til mottatt klage av 15. september på vårt vedtak av 28. juni 2022 (se vedlagt klage). Klager er Rune Aksland (heretter kalt klager).

Etter ny vurdering av saken i klagerunde, har Riksantikvaren konkludert med at vårt vedtak av 28. juni 2022 oppheves, og det må søkes separat på nytt om dekning av arkeologiske utgifter ved gjennomføring av de ulike deler av prosjektet (se nærmere under).

Klagefrist

Riksantikvarens vedtak er datert 28. juni 2022. I.h.t. forvaltningsloven § 29 første ledd er klagefrist tre uker. Klagen er sendt 18. juli til Kulturhistorisk museum. Klagen er i ettertid sendt til riktig instans, Riksantikvaren. Etersom klagen ble fremmet i rett tid, tas klagen til behandling.

Klagens momenter

Klagen har følgende anførsler:

- Klageren mener at det er en feil ved vedtaket at ansvaret for kostnadene med den arkeologiske utgraving som er nødvendig for å oppnå tillatelse til byggetiltak på gnr./bnr. 32/132 og 32/53 er lagt til klageren som privat tiltakshaver.

- Klageren mener videre at det er det en feil i saksbehandlingen at bestemmelsen i kulturminneloven § 10 første ledd ifølge klager ikke er vurdert i saken.

Bakgrunn for saken

Denne saken berører riving av to hytter og oppføring av inntil fire hytter. Saken gjelder realisering av stadfestet reguleringsplan for Stampen vest i Flekkefjord kommune.

Reguleringsplanen ble vedtatt 7. april 2022 med bl.a. følgende reguleringsbestemmelse i § 10: *«Før iverksettingen av tiltak i medhold av planen skal det foretas arkeologisk utgraving av de berørte automatisk fredede kulturminner ID 51951 og ID 248607 som er markert som H730-1 og H730-2 i plankartet. Det skal tas kontakt med Agder fylkeskommune i god tid før tiltaket skal gjennomføres slik at omfanget av den arkeologiske granskingen kan fastsettes».*

Reguleringsplanen for Stampen Vest på Abelsnes beskriver de planlagte byggetiltak som ligger innenfor hensynssone 730 i reguleringsplanen. Det planlegges å rive to eksisterende hytter på gnr./bnr. 32/132 (felt BFF 1-3 i reguleringsplanen) med etterfølgende oppføring av tre nye. Videre planlegges utvidelse av eksisterende hytte, eller oppføring av ny hytte, på gnr/bnr. 32/53 (felt BFF 4 i reguleringsplanen).

Klagerens utdyping av klagen

Byggetiltakene er ifølge klageren et «mindre private tiltak» i lovbestemmelsens forstand. Det er ifølge klageren utelukkende privatpersoner som er tiltakshavere. Brukerne av fritidsboligene vil ifølge klageren bestå av et begrenset antall personer. Tiltaket gjelder et begrenset antall tomter/enheter, og tiltakene finansieres utelukkende med de private tiltakshavernes egne midler. Tiltakene skjer for å dekke tiltakshavernes egne bruksbehov som følge av familieførøkelser og kommende generasjonsskifter, og uten kommersielle formål. Dette er momenter som ifølge Rundskriv T-2/07: Dekning av utgifter til arkeologiske arbeider ved mindre, private tiltak, skal vektlegges. I Rundskrivet er også bygging av hytte/fritidshus eksplisitt nevnt som eksempler på «mindre private tiltak».

Riksantikvarens merknader

Reguleringsplanarbeid for Abelsnes, Stampen vest i Flekkefjord ble startet i desember 2018. Innenfor planområdet er det tidligere gjort funn av en trinnøks (ID 12526, C27774) fra eldre steinalder. Steinalderboplassen ID 51951 ligger innenfor planområdet. Denne ble registrert i 1987 av Universitetets Oldsaksamling (nå Kulturhistorisk museum). Daværende Vest-Agder fylkeskommune gjennomførte arkeologisk registrering i mars 2019. Da ble plassen avgrenset (ID 51951). Ytterligere to steinalderslokaler ble funnet, hvorav den ene av disse var så ødelagt av

nyere tids aktiviteter at fylkeskommunen valgte å klassifisere den som ikke-fredet, mens den andre er automatisk fredet (ID 248607). Det fremkom også at det har vært omfattende anleggsarbeider på ID 51951 etter registreringen i 1987.

Større/mindre tiltak

I Klima- og miljødepartementets rundskriv T 02-2007 heter det på side 6:

«Ved vurderingene av om tiltak skal defineres som mindre tiltak, kan følgende forhold være relevante: om de gjennomføres til privat bruk for én eller et begrenset antall brukere, om de berører én eller et begrenset antall tomter/enheter og om tiltaket ligger innenfor normal standard for den type tiltak det gjelder.

Dersom formålet med tiltaket primært er av kommersiell karakter gjennom å legge til rette for utleie og salg og ikke å dekke egne bruksbehov vil det normalt ikke oppfattes som et mindre tiltak. Dersom det innenfor en begrenset tidsperiode er gjennomført flere tiltak på samme eiendom eller relatert til samme formål, kan disse sees i sammenheng ved vurderingen av om det er et mindre tiltak».

I denne konkrete saken er det et avgjørende poeng om tiltaket samlet «gjennomføres til privat bruk for én eller et begrenset antall brukere, om de berører én eller et begrenset antall tomter/enheter og om tiltaket ligger innenfor normal standard for den type tiltak det gjelder», jf. ordlyden i rundskrivet.

Tiltakets omfang og plankrav

Tiltakene som det påklagede vedtaket her gjelder, omhandler i praksis oppføring av inntil fire hytter. Tre hytter skal erstatte to gamle på gnr./bnr. 32/132, avmerket som felt BFF 1-3 i reguleringsplanen. I tillegg planlegges endring av eksisterende- eller riving og oppføring av ny hytte på gnr./bnr. 32/53, avmerket som felt BFF 4 i reguleringsplanen.

Tiltakene med riving/oppføring av til sammen 4 nye hytter er såpass omfattende at de har utløst plankrav og utarbeidelse av ny detalj-reguleringsplan. Etter Riksantikvarens syn er et slikt omfattende tiltak med til sammen fire nye byggetiltak ikke i utgangspunktet et «mindre» privat tiltak.

Riksantikvaren har forståelse for at hyttene skal brukes privat av ulike privatpersoner/familier, men tiltakets omfang er samlet såpass stort at det er usikkert om tiltaket faller utenfor lovens begrep «mindre, privat tiltak».

Det er ikke opplyst hvem som er ansvarlig for dekning av byggekostnadene, om hvem som er private eiere av de eksisterende hyttene og hvem som skal være eiere av de nye hyttene.

Oppheving av vedtak

Etter vurdering av klagen, har Riksantikvaren vurdert saken slik at det fortsatt hefter stor usikkerhet ved om tiltaket med sin totale ramme (oppføring av inntil 4 hytter), er et «mindre privat tiltak».

Opphevingsvedtak

*Med hjemmel i forvaltningsloven § 34 fjerde ledd, fattes følgende vedtak:
Riksantikvaren opphever vårt vedtak av 28. juni 2022.*

Hva innebærer opphevingsvedtaket?

Dette innebærer at det i forkant må søkes på nytt om offentlig dekning av arkeologiske kostnader fra hytte-eiere for hver enkelt hytte. Dette arkeologiske arbeid må som kjent være gjennomført før nye tiltak kan igangsettes, slik vilkårene i detaljreguleringsplanen § 10 krever.

Ved oppsplitting av søknad ved bygging av nye hytter fra hver tiltakshaver (per hytte, totalt 4 stk), vil det konkret kunne tydeliggjøres fra de ulike tiltakshavernes side hvorfor dette skal anses som mindre, private tiltak.

Dette vil – så sant bedre detaljerte opplysninger er i tråd med gjeldende vilkår, kunne tilfredsstille kravet til at det offentlige eventuelt skal dekke kostnadene til arkeologisk arbeid, knyttet til de fire hyttene

Riksantikvaren vil ved mottak av separate søknader om økonomisk dekning for de nye hytteprosjektene, fatte nye separate vedtak for tiltakene der kostander for arkeologiske granskinger og statlig dekning vurderes i hver enkelt sak.

Ta kontakt med Riksantikvaren dersom du / dere har spørsmål i saken.

Vennlig hilsen

Isa Trøim
seksjonssjef

Ivar Aarrestad
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Vedlegg: Klage

Kopi til: Ivar Nesse-Aarrestad, Seksjon for arkeologiske kulturminner/ Kulturhistorisk museum - Universitetet i Oslo, Postboks 6762 St. Olavs plass, 0130 OSLO/ Agder fylkeskommune, Postboks 788 Stoa, 4809 ARENDAL